

JANINA DEGUTYTE

Tema: Poete teigia, kad eilėraštis – ne monologas, o pokalbis su žmogumi.

Čia **verlibras** — *laisvos eilės (free verse)*.

Nešu tau eilėraštį...

Nešu tau eilėraštį,
tą mažytį balto debesio namą,
kur gali užėjęs sušilti
ar pabūt su savim.
Čia nepaduoda ant stalo
sidabrinių šaukštų.
Čia neiškloti
raudoni kilimai.

Bet aš nenoriu,
kad liktum
šiandakt
be pastogės.

1972

Tema: apie tėvynę Lietuvą. Gamta ir kultūra eilėraštyje sustato šalia. Emociškai labai intensyvu.

Mažutė

Tu — mažutė, tu telpi visa
Į Čiurlionio karalių delnus...
Tu — riekelė duonos kasdieninės
Ant pasaulio vaisių pilno stalo...

Tu ant gaublio — mažas lopinėlis,
Žalgirio šarvų plieninis žvynas.
Pirčiupio liepsnos ir kraujo ženklas
Ežerų dangaus tyriausias lašas.

Žalias rytas ant pilkų arimų,
Spindulių lietus aikštės erdvėj.
Tu — ant gaublio — padūmavės gintaras
Su pušies kvapu ir kraujo atšvaitu...

Tiktai mūsų meilėj — tu didžiulė.
Mūsų delnuose — tu nesudeginama.
Mūsų ilgesy — brangiausia pasaka.
Mūsų akyse tu — saulės kraštas.

1964

Tema: Jos poezijos žmogus yra pasiryžėlis, nepripažįstantis jokių kompromisų. Pagal poetę, nugalėtas skausmas ir neviltis turi taurinančios, kuriančios galios (empowerment).

Aš nenoriu drungno vandens
Ir takų, smėliu pabarstytų.
Te ugnim mėlyna srovens
Mano dienos nuo ryto lig ryto.
Tik neduokit man drungno vandens
Ir takų, smėliu pabarstytų.

Aš nenoriu laimės mažos,
Aš nenoriu mažyčio skausmo.
Juos abu mano siela nešios –
Bekraščius. Kaip šilas – gausmą.
Man nereikia laimės mažos.
Man nereikia mažyčio skausmo.

Palytėki mane ta ugnim...
Nebijok. Nesudegsiu – nežūsiu...
Gal mokėsiu visom naktim
Saulės žiežirbą nešt – neužpūsiu.
Palytėsi mane ta ugnim, –
Aš akimirką šviesuliu būsiu!

1957

Tema: Svarbiausios kilnios žmogaus savybės yra meilė, ištikimybė. Žemiau, apie tėvą.

Neišsiunčiami laiškai

Aš visada rašysiu tau laiškus
Ir kalbėsiu su tavim.
Juk mudu taip mažai tesikalbėjom...
Tik slėpėm viens nuo kito savo skausmą
Ir vienas kito ašarų bijojom...

Tu taip mylėjai topolius ir beržus,
Iškilnią rugio varpą ir purieną,
Tad leiski man įdėti į tuos laiškus
Tą lapų virpesį
Ir šiltą duonos kvapą,
Ir tą mažytę, skęstančią delne
Geltoną saulę...
Tau ir tokios užtektų. Bet...

Kai vėjas beldžiasi į žydrą langą
Ar kai tyla įstringa kaip kamuolys gerklėj,
Aš tau rašysiu laiškus...
Tu skaityk
Iš savo tolumos
Žvaigždžių akim
Ar žvangančio lietaus
Stikliniais pirštais...

1964

Tema: būties klausimai, apie žmogaus gyvenimo prasmę. Taip pat žmogus susilieja su gamta, joje žmogus nesijaučia vienišas, nejaučia baimės.

Šiaurinio dangaus iliuzija

Vienąkart
Aš kaip lapkričio medis
Nusimesiu visus lapus:
Neapykantą ir džiaugsmą,
Sielvartą ir miražą,
Baimę ir valią, –

Ir nuogu ilgesiu
Lyg pirmu riksmu,
Su kuriuo žmogus į pasaulį ateina,
Nupiešiu
Santūriam šiauriniam danguj
Lyg pilkam pirmapradžiam granite,
Nupiešiu
Skrendantį paukštį.

Ir šimtu savo šakų ir šakelių,
Aitrių ir suaižytų,
Apkabinsiu
Kaip lapkričio vėją
Savo gyvenimą.

1965

Tema: Poetė remiasi tautosakos išmintimi, istorija. Gamta sužmoginama.

Malda žemei

Žeme Žemynėle, atliūliuok
Baltaisiais rugių laukais.
Žeme Žemynėle atsiūbuok
Verkiančiais mano beržais.

Šventą ugnį saugosiu – tyli –
Girių ir naktų žalioj gelmėj... ...
Ir liepsna man veidą užgaus...
...Ir liepsna bandys lyg paukštė skrist.

Devyniais vingrių šakų žalčiais
Ažuolas man virš galvos budės.

Žeme Žemynėle tebūnie
Tavo duona mums – saldi, skalsi.